

عدم آگاهی والدین در ارتباط با بهداشت جنسی نوجوانان

عاطفه مرادی

دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری دانشگاه آزاد تهران (atefeh.moradi2024@gmail.com)

خلاصه

عدم آگاهی والدین در ارتباط با بهداشت جنسی نوجوانان یکی از چالش‌های اساسی در ارتقاء سلامت عمومی و پیشگیری از مشکلات مرتبط با رفتارهای پرخطر در بین نوجوانان است. این مقاله به بررسی ابعاد مختلف آگاهی والدین درباره مسائل بهداشت جنسی می‌پردازد. نتایج نشان می‌دهد که بسیاری از والدین به دلیل نداشتن اطلاعات کافی، عدم مهارت در برقراری ارتباط مؤثر و تابوهای فرهنگی، قادر به ارائه آموزش‌های لازم در زمینه بهداشت جنسی به فرزندان خود نیستند. این کمبود اطلاعات می‌تواند منجر به افزایش خطرات مرتبط با بارداری‌های ناخواسته، بیماری‌های مقاربتی و اختلالات روانی در نوجوانان شود. بنابراین، نیاز به برنامه‌های آموزشی برای والدین و ترویج گفت‌وگوهای باز در خانواده‌ها احساس می‌شود. این مقاله با هدف شناسایی موانع موجود و پیشنهاد راهکارهایی برای بهبود آگاهی والدین و تقویت ارتباطات در زمینه بهداشت جنسی نوجوانان تدوین شده است.

کلمات کلیدی: آگاهی والدین، بهداشت جنسی، نوجوانان، سلامت عمومی.

۱. مقدمه

حفظ و بهبود بهداشت جنسی نوجوانان همچنان از اهمیت بهداشت عمومی جهانی برخوردار است، به ویژه که بیش از یک ششم جمعیت جهان در سنین ۱۰ تا ۱۹ سال قرار دارند. تخمین زده می‌شود که سالانه ۱۵ میلیون نوجوان قبل از ۱۸ سالگی ازدواج می‌کنند و ۹۰ درصد از تولدها در بین افراد ۱۵ تا ۱۹ ساله ثبت شده است (Usonwu et al, 2021). نوجوانان جمعیت آسیب‌پذیری هستند که با مشکلات متعدد بهداشت باروری و جنسی نظیر نابرابری جنسیتی، آزار جنسی، ازدواج زودهنگام، چند همسری، بارداری‌های ناخواسته، بارداری با فواصل نزدیک، سقط جنین و عفونت‌های قابل انتقال از طریق تماس جنسی مواجه هستند. در حال حاضر، در نتیجه تمدن شهرنشینی و تغییر در سبک زندگی، سلامت نوجوانان به طور فزاینده‌ای در خطر است. بیماری‌های مقاربتی، HIV/AIDS و دیگر مشکلات بهداشت باروری، از بزرگترین تهدیدها برای رفاه نوجوانان هستند. دسترسی افراد نوجوان به خدمات بهداشت باروری و جنسی به جلوگیری از بسیاری مشکلات بهداشتی، سلامتی و دستیابی به اهداف توسعه هزاره کمک می‌کند (صالحین و همکاران، ۱۳۹۷).

سازمان بهداشت، سلامت جنسی را نوعی از سلامت عاطفی، فرهنگی، اجتماعی، تمایلات جنسی و ... می‌داند. در تعریفی دیگر سلامت جنسی، فرایند در حال رشد فیزیکی، هیجانی، شناختی و فرهنگی است که با جنسیت رابطه دارد و سلامت و رفاه فردی را در همه افراد تقویت می‌کند. آگاهی از مسائل جنسی، پیشگیری از بیماری‌ها و بررسی روابط سالم جنسی می‌تواند تأثیر زیادی بر سلامت کلی افراد داشته باشد و فقدان آموزش و آگاهی مناسب در این زمینه ممکن است منجر به رفتارهای پرخطر و مشکلات جدی از جمله اختلال، افسردگی، بی‌خوابی و در کل سلامت روان فرد شود (جان فزا و همکاران، ۱۴۰۴).

خانواده کوچکترین گروه اجتماعی است که از پدر، مادر و فرزند تشکیل شده است. اولین محیط زندگی فرزندان، خانه است که در آن فرزندان همیشه با والدین و بستگان نزدیک خود در تعامل هستند. خانواده نه تنها در خانه، بلکه در زندگی اجتماعی نیز نقش دارد و فرزندان متوجه می‌شوند که در اطراف و زندگی روزمره چه می‌گذرد. هر یک از اعضای خانواده وظایف و نقش‌های خاص خود را دارند، مانند والدینی که در قبال فرزندان خود مسئولیت دارند. آنها نه تنها نیازهای اساسی زندگی را برآورده می‌کنند، بلکه تمام جنبه‌هایی مانند آموزش سلامت جنسی و باروری را نیز بر عهده دارند. آموزش سلامت جنسی و باروری به فرزندان در سنین پایین بسیار مهم است. کودکان باید بدن خود را از همان ابتدا بشناسند و تفاوت‌های فیزیکی بین پسران و دختران را درک کنند. بنابراین، کودکان می‌توانند از بدن خود مراقبت کنند و به بدن دیگران احترام بگذارند.

علاوه بر این، برای حفظ بهداشت و سلامت جسمی، آموزش سلامت جنسی و باروری راهی برای محافظت از کودکان در برابر جرایم جنسی است (Purwanti et al, 2021).

در کشورهای با درآمد کم و متوسط، نوجوانان اغلب از دانش کافی در زمینه سلامت جنسی برخوردار نیستند و تحت تأثیر اطلاعات نادرست قرار دارند که این امر مشکلات سلامت جنسی و باروری آنها را تشدید می‌کند. در حالی که مدارس در اکثر کشورها به عنوان منابع کلیدی اطلاعات بهداشتی شناخته می‌شوند، ارتباط والدین با نوجوانان برای انتقال دانش، ارزش‌ها، باورها، هنجارهای اجتماعی، انتظارات و مهارت‌های مرتبط با سلامت جنسی و باروری حیاتی است. بنابراین، آگاهی والدین از مسائل سلامت جنسی و باروری نوجوانان برای ارائه اطلاعات صحیح به فرزندانشان ضروری است. همچنین، ارزش‌های فرهنگی و هنجارهای اجتماعی نقش مهمی در شکل‌دهی محتوای بحث‌ها بین والدین و فرزندان نوجوان ایفا می‌کنند. ارتباط مثبت بین والدین و نوجوانان می‌تواند به آنها کمک کند تا تصمیمات آگاهانه‌ای در زمینه سلامت جنسی و باروری اتخاذ کنند. با این حال، شواهد کافی درباره دانش والدین و ارتباطات آنها با نوجوانان در زمینه مسائل سلامت جنسی وجود ندارد (Singh et al, 2023). صحبت کردن در مورد مسائل جنسی با نوجوانان هرگز آسان نبوده است. با این حال، آموزش بهداشت جنسی و باروری از کودکی باید ارائه شود تا آنان در زندگی خود اشتباه نکنند. بسیاری از موارد سوءاستفاده جنسی از کودکان باید در حال حاضر نگران‌کننده باشد. آزار جنسی تأثیر عدم درک والدین از آموزش بهداشت جنسی و باروری در سنین پایین است. بسیاری از مردم فکر می‌کردند که صحبت در مورد رابطه جنسی تابو است، به طوری که نوجوانان نمی‌توانند آزادانه به والدین خود مراجعه کنند تا در مورد مسائل مربوط به رابطه جنسی اطلاعات کسب کنند. علاوه بر این، نوجوانان در تمام زندگی خود اطلاعات نادرستی را از والدین خود دریافت می‌کنند (Aprilia, 2015). از این‌رو در این مقاله به بررسی دلایل عدم آگاهی والدین، تأثیرات آن بر نوجوانان و راهکارهایی برای بهبود وضعیت موجود خواهیم پرداخت.

۲. بهداشت جنسی

بهداشت جنسی به سلامت جسمی، عاطفی و اجتماعی مرتبط با فعالیت جنسی اشاره دارد و شامل توانایی داشتن رابطه جنسی ایمن و رضایت‌بخش است. تحقیقات نشان داده‌اند که بین بهداشت روان و بهداشت جنسی افراد رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. به این معنا که افراد با سلامت روان بهتر سلامت جنسی بهتری نیز دارند. همچنین نتایج نشان داده‌اند که بهداشت روان و بهداشت جنسی هر دو با سلامت جسمی افراد نیز ارتباط مثبت دارند. آموزش بهداشت جنسی به نوجوانان اطلاعات لازم را درباره بدن، جنسیت، روابط عاطفی و جنسی، بارداری، انتخاب روش‌های پیشگیری از بارداری و انتقال

بیماری‌های جنسی می‌دهد. این آموزش به نوجوانان کمک می‌کند تا از تغییرات بدنی خود آگاه شوند و با تغییرات هورمونی که در این دوره رخ می‌دهد، بهتر مقابله کنند. همچنین، آموزش بهداشت جنسی به نوجوانان کمک می‌کند تا درباره روابط عاطفی و جنسیتی اطلاعات کافی داشته باشند و بتوانند تصمیم‌های بهتری در این زمینه بگیرند (فقیری‌پور و همکاران، ۱۴۰۳).

۳. دلایل عدم آگاهی والدین

والدین به عنوان اولین الگوهای رفتاری و منبع اطلاعات برای فرزندان خود، نقش بسیار مهمی در آموزش بهداشت جنسی دارند. آن‌ها می‌توانند با ایجاد فضایی امن و حمایتگر، نوجوانان را تشویق کنند تا درباره مسائل جنسی صحبت کنند. اما عدم آگاهی والدین در این زمینه می‌تواند مانع از برقراری این ارتباط موثر شود.

۳.۱ تابوهای فرهنگی

در بسیاری از جوامع، صحبت درباره مسائل جنسی هنوز هم به عنوان یک تابو محسوب می‌شود. این موضوع باعث می‌شود والدین از بحث درباره بهداشت جنسی با فرزندانشان اجتناب کنند. نگرانی‌های رایجی در مورد ارائه آموزش جنسی برای نوجوانان وجود دارد؛ برای مثال، بسیاری از والدین، معلمان و سیاست‌گذاران معتقدند که این امر می‌تواند منجر به فعالیت جنسی زودهنگام و محرومیت از معصومیت دوران کودکی شود. آنها فکر می‌کنند که این امر مغایر با فرهنگ یا مذهب آنهاست. در فرآیندهای سیاست‌گذاری و طراحی برنامه درسی، در مورد سن مناسب و محتوایی که باید آموزش داده شود، اختلاف نظرهایی وجود دارد. مقاومت‌های فرهنگی از ممنوعیت‌های مذهبی مهم‌تر هستند و بیشتر بر ماهیت و محتوای آموزش بهداشت جنسی تأثیر می‌گذارند. با این حال، علیرغم وجود مسائل برجسته و مشکوک اجتماعی-فرهنگی در مورد آموزش سلامت جنسی به نوجوانان، چالش‌های نوظهور تا حدودی قابل مدیریت هستند. امید است با غلبه بر تابوها و موانع فرهنگی به عنوان موانع اصلی، مقبولیت آموزش سلامت جنسی به نوجوانان افزایش یابد (Roudsari et al, 2013).

۳.۲ عدم آموزش مناسب

بسیاری از والدین؛ خود در دوران نوجوانی آموزش‌های کافی درباره بهداشت جنسی دریافت نکرده‌اند. این کمبود اطلاعات باعث می‌شود که آن‌ها نتوانند به درستی فرزندان خود را راهنمایی کنند. والدین، اگرچه معمولاً با میل و رغبت وظیفه آموزش مسائل جنسی به فرزندانشان را بر عهده می‌گیرند، اما ممکن است اغلب به پشتیبانی شامل اطلاعات، انگیزه و استراتژی‌هایی نیز نیاز داشته باشند که ممکن است به آن‌ها در دستیابی به نتایج بهینه (یعنی شایستگی‌های کسب شده و پیشگیری یا

کاهش رفتارهای پرخطر جنسی در کودکان) کمک کند. از جمله عواملی که در افراد و خانواده‌ها با آموزش سلامت جنسی در نوجوانان مرتبط بوده‌اند، عبارتند از: عوامل ژنتیکی؛ وضعیت اجتماعی-اقتصادی؛ ساختار، مدیریت و جو خانواده؛ جنسیت والدین؛ سبک ارتباطی؛ سبک فرزندپروری؛ سبک دلبستگی؛ سطح آموزش (جنسی) والدین؛ نگرش‌ها، ارزش‌ها و باورهای والدین. برخی از این ارتباطات از نظر تجربی بهتر از سایرین پشتیبانی می‌شوند. بنابراین، ما معتقدیم که بررسی بیشتر این عوامل و شناسایی عوامل جدیدی که به طور قابل توجهی با موضوع آموزش جنسی و سلامت مرتبط باشند، مورد نیاز است. یک بررسی نوآورانه با در نظر گرفتن دیدگاه تکاملی در مورد رشد جنسی و آموزش، درک فرآیندهای خاص و همچنین اثربخشی برنامه‌های آموزشی در مورد تمایلات جنسی را افزایش می‌دهد (Pop & Rusu, 2015).

۳.۳ ترس از واکنش فرزندان

برخی والدین از اینکه فرزندانشان ممکن است نسبت به صحبت درباره مسائل جنسی واکنش منفی نشان دهند، نگران هستند و به همین دلیل از این موضوعات دوری می‌کنند. اگر والدین می‌خواهند فرزندانشان در مورد بحث در مورد رابطه جنسی مرزهای نفوذپذیری داشته باشند، باید ویژگی‌هایی را که در این ویژگی نقش دارند، نشان دهند. محققان دریافتند که وقتی نوجوانان والدین خود را قابل اعتماد می‌دانند، آنها را از نظر تخصص و دسترسی نیز بالاتر می‌دانند، که به نوبه خود منجر به بحث‌های مکرر در مورد رابطه جنسی می‌شود. متأسفانه، تجاوز به حریم خصوصی به اعتماد آسیب می‌رساند و باعث می‌شود نوجوانان احساسات خود را فاش نکنند و بیشتر احتمال دارد از فریب برای کنترل مرزهای حریم خصوصی خود استفاده کنند. به طور کلی، فرض بر این است که والدینی که هنگام صحبت در مورد رابطه جنسی با نوجوانان خود از مهارت‌های ارتباط بین فردی مؤثر استفاده می‌کنند، بیشتر احتمال دارد اضطراب نوجوانان خود را به حداقل برسانند. این کاهش اضطراب، به نوبه خود، نوجوانان را تشویق می‌کند تا در مورد نگرش‌ها و رفتارهای جنسی خود با والدین خود صمیمی‌تر (یعنی کمتر اجتنابی) باشند (Ashcraft & Murray, 2017).

۳.۴ عدم دسترسی به منابع معتبر

اینترنت منبع فوق‌العاده‌ای برای دسترسی به انواع اطلاعات از جمله آموزش است. هر روز، تعداد بیشتری از اطلاعات به صورت آنلاین در دسترس قرار می‌گیرد. مزایایی که اینترنت برای افراد ارائه می‌دهد آنقدر زیاد است که بسیاری از کاربران، به ویژه جوانان، ممکن است وسوسه شوند که کتاب‌های درسی را به طور کامل کنار بگذارند و تمام تحقیقات خود را فقط از طریق اینترنت انجام دهند. طیف بسیار گسترده‌ای از مطالب در اینترنت وجود دارد که از نظر دقت، قابلیت اطمینان و ارزش،

متفاوت هستند. منابع غیرقابل اعتماد زیادی در اینترنت وجود دارد، به طوری که هر کسی، از جمله افرادی که هیچ تخصصی در یک زمینه موضوعی ندارند، می‌تواند هر چیزی را در هر زمانی ارسال کند. برخلاف اطلاعات مشابه موجود در رسانه‌های اطلاعاتی سنتی مانند روزنامه‌ها، کتاب‌های درسی، برنامه‌های تلویزیونی و سایر منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت، از نظر کیفیت و دقت تنظیم نشده‌اند. از این‌رو والدین باید نسبت به اطلاعات، نگرشی شکاکانه اتخاذ کنند. آنها نه مجبورند هر چیزی را که در اینترنت می‌خوانند باور کنند و نه مجبورند کاملاً بدبین شوند و همه چیز را باور نکنند (Adamu et al, 2025).

۴. نقش کلیدی عدم آگاهی والدین در بهداشت جنسی نوجوانان

۴.۱ افزایش رفتارهای پرخطر

عدم آگاهی والدین می‌تواند منجر به افزایش رفتارهای پرخطر در نوجوانان شود. نوجوانانی که اطلاعات کافی درباره بهداشت جنسی ندارند، ممکن است در معرض بیماری‌های مقاربتی یا بارداری ناخواسته قرار گیرند. مطالعات متعددی نشان داده‌اند که آگاهی والدین یک عامل محافظتی برای فرزندان است. به طور خاص، مشخص شده است که نوجوانانی که تحت نظارت والدین خود هستند، کمتر مرتکب رفتارهای پرخطر می‌شوند و احتمال کمتری دارد که از الکل، دخانیات و مواد مخدر استفاده کنند (Albertos et al, 2016).

۴.۲ عدم اعتماد به نفس

نوجوانانی که نمی‌توانند با والدین خود درباره مسائل جنسی صحبت کنند، ممکن است احساس تنهایی و عدم اعتماد به نفس کنند. این موضوع می‌تواند بر روابط اجتماعی و روانی آن‌ها تأثیر منفی بگذارد. یکی از راهکارهای کاهش اضطراب و استرس در نوجوانان از طریق آموزش بهداشت جنسی، ارتقای اعتماد به نفس است. آموزش بهداشت جنسی به نوجوانان اطلاعات لازم را درباره بدن و جنسیت می‌دهد و آن‌ها را با تغییراتی که در این دوره رخ می‌دهد، آشنا می‌کند. این آشنایی باعث می‌شود که نوجوانان اعتماد به نفس بیشتری به خود داشته باشند و بتوانند با تغییرات بدنی خود بهتر سازگار شوند (فقیری‌پور و همکاران، ۱۴۰۳). ارتباطات، تعاملات و هنجارهای مشاهده شده آگاهانه، صریح و ناخودآگاه ضمنی در خانواده‌ها می‌توانند نقش مهمی در رابطه با رفتارهای جنسی داشته باشند. والدین در نزدیکی و ارتباط منظم با فرزندان خود هستند. بنابراین، آنها به طور بالقوه این فرصت را دارند که رفتارها را شکل دهند، راهنمایی ارائه دهند و بر درک خطر تأثیر بگذارند (Widman et al, 2016).

۴.۳ مشکلات روانی

عدم آگاهی والدین و عدم حمایت عاطفی می‌تواند منجر به بروز مشکلات عاطفی شامل افسردگی، گوشه‌گیری، هراس اجتماعی، هراس‌های خاص، اضطراب، اختلال استرس پس از سانحه، اختلال وسواس فکری-عملی، عزت نفس پایین و همچنین احساس حقارت، خودآگاهی، کمرویی، حساسیت بیش از حد و شکایات جسمی یا اختلالات خوردن شود. از سوی دیگر، مشکلات رفتاری شامل نافرمانی، تکانشگری، اختلال، پرخاشگری، رفتار ضداجتماعی و فعالیت بیش از حد و همچنین مشکلات مربوط به توجه و خودتنظیمی، مانند کج خلقی، سوءمصرف مواد و قلدری می‌شود (Ogundele, 2018). والدین در بسیاری از موارد (مثلاً در دسترسی، پایبندی و نتایج) مراقبت‌های ارائه شده به فرزندان نقش اساسی دارند، زیرا آنها از نظر قانونی مسئول فرزندان خود هستند و از نظر قانونی باید حداقل تا سن خاصی از نوجوانی در این امر مشارکت داشته باشند (Mackova et al, 2022).

۴.۴ سبک فرزندپروری

شواهد موجود در ایالات متحده نشان می‌دهد که فرزندان والدینی که سبک فرزندپروری مقتدرانه و عملی‌تری را اتخاذ می‌کنند، کمتر احتمال دارد که درگیر رفتارهای پرخطر شوند. علاوه بر این، کسانی که اطلاعات مربوط به سلامت جنسی را از والدین یا پدربزرگ و مادربزرگ خود دریافت می‌کنند، بیشتر احتمال دارد که رابطه جنسی را به تأخیر بیندازند. رابطه نزدیک‌تر با فرزندان به برخی از والدین این امکان را می‌دهد که تبادلات صمیمانه و صادقانه‌ای در مورد مسائل سلامت جنسی داشته باشند. توصیه‌ها با هدف قرار دادن والدین برای مهارت‌های ارتباطی پیشرفته برای تبادل موثر اطلاعات سلامت جنسی با این رویکرد مطابقت دارند (Usonwu et al, 2021).

۵. راهکارها

برای کاهش عدم آگاهی والدین در زمینه بهداشت جنسی، می‌توان اقدامات زیر را انجام داد:

۵.۱ آموزش والدین

برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی برای والدین می‌تواند به آنها کمک کند تا اطلاعات لازم درباره بهداشت جنسی را کسب کنند و بتوانند با فرزندان خود صحبت کنند.

۵.۲ ایجاد فضایی امن

والدین باید فضایی امن و غیرقضوتی برای گفتگو درباره مسائل جنسی فراهم کنند تا نوجوانان احساس راحتی کنند و بتوانند سوالات خود را مطرح کنند.

۵.۳ استفاده از منابع معتبر

والدین می‌توانند از کتاب‌ها، مقالات و منابع آنلاین معتبر برای افزایش دانش خود درباره بهداشت جنسی استفاده کنند.

۵.۴ استفاده از مشاوران متخصص

استفاده از مشاوران متخصص در زمینه بهداشت جنسی برای ارائه مشاوره به والدین و نوجوانان می‌تواند موثر باشد.

۶. نتیجه‌گیری

در پایان این مقاله، می‌توان به اهمیت توجه به بهداشت جنسی نوجوانان و نقش حیاتی خانواده در این زمینه اشاره کرد. نوجوانان به عنوان یک گروه آسیب‌پذیر در معرض چالش‌های متعددی قرار دارند که می‌تواند سلامت جسمی و روانی آن‌ها را تحت تأثیر قرار دهد. عدم آگاهی والدین و فقدان آموزش مناسب می‌تواند منجر به رفتارهای پرخطر و عواقب ناگواری شود. بنابراین، خانواده‌ها باید به عنوان نخستین منابع آموزشی، اطلاعات صحیح و لازم را به فرزندان خود منتقل کنند. آموزش بهداشت جنسی باید از سنین پایین آغاز شود تا نوجوانان بتوانند با شناخت کافی از بدن خود و خطرات احتمالی، تصمیمات آگاهانه‌تری بگیرند. همچنین، ارزش‌های فرهنگی و هنجارهای اجتماعی می‌توانند بر محتوای گفتگوها تأثیرگذار باشند و لذا تغییر نگرش‌ها و ایجاد فضایی صمیمانه برای بحث در این زمینه ضروری است. در نهایت، برای بهبود وضعیت موجود، نیاز است که راهکارهایی برای افزایش آگاهی والدین و تسهیل گفتگوهای سالم درباره مسائل جنسی با نوجوانان ارائه شود. این اقدامات نه تنها به کاهش مشکلات مرتبط با سلامت جنسی و باروری کمک خواهد کرد، بلکه به ارتقای کیفیت زندگی نوجوانان و خانواده‌های آن‌ها نیز منجر می‌شود.

منابع

۱. جان فزا، کوثر؛ حسین خانی، علی. (۱۴۰۴). بررسی رابطه بهداشت روان و بهداشت جنسی با سلامت روان زنان و مردان شهر ایلام. فصلنامه مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی. ۷ (۸۸)، ۳۷۹-۳۸۷.
۲. صالحین، شهربانو؛ سیمبر، معصومه؛ کشاورز، زهره؛ نصیری، ملیحه. (۱۳۹۷). چالش‌های آموزش سلامت باروری و جنسی به نوجوانان از دیدگاه والدین در ایران و جهان: مرور سیستماتیک. مجله دانشکده پزشکی اصفهان، ۳۶ (۵۰۸)، ۱۵۴۰-۱۵۵۳.
۳. فقیری‌پور، فاطمه؛ محمدی‌یار، سمانه؛ کبدانی، زهرا؛ ویسی نسب، سارا. (۱۴۰۳). رابطه بهداشت روان و بهداشت جنسی با سلامت. اولین کنفرانس بین‌المللی مطالعات کاربردی در فرآیندهای تعلیم و تربیت.
4. ABDULLAHI ADAMU, A. B. D. U. L. R. A. H. A. M. A. N. (2025). AN INSIGHT INTO ACCESSING RELIABLE INTERNET SOURCE OF INFORMATION FOR EDUCATIONAL ADMINISTRATORS AND RESEARCHERS. *International Journal of Assessment and Evaluation in Education*.
5. Albertos, A., Osorio, A., Lopez-del Burgo, C., Carlos, S., Beltramo, C., & Trullols, F. (2016). Parental knowledge and adolescents' risk behaviors. *Journal of Adolescence*, 53, 231-236.
6. Aprilia, A. (2015). Perilaku ibu dalam memberikan pendidikan seks usia dini pada anak pra sekolah (studi deskriptif eksploratif di TK IT Bina Insani Kota Semarang). *Jurnal Kesehatan Masyarakat*, 3(1), 619-628.
7. Ashcraft, A. M., & Murray, P. J. (2017). Talking to parents about adolescent sexuality. *Pediatric Clinics of North America*, 64(2), 305.
8. Mackova, J., Veselska, Z. D., Geckova, A. M., Jansen, D. E., van Dijk, J. P., & Reijneveld, S. A. (2022). The role of parents in the care for adolescents suffering from emotional and behavioral problems. *Frontiers in psychology*, 13, 1049247.
9. Ogundele, M. O. (2018). Behavioural and emotional disorders in childhood: A brief overview for paediatricians. *World journal of clinical pediatrics*, 7(1), 9.

10. Pop, M. V., & Rusu, A. S. (2015). The role of parents in shaping and improving the sexual health of children—lines of developing parental sexuality education programmes. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 209, 395-401.
11. Purwanti, D. A., Daryanti, M. S., Sundari, S., & Attamimi, A. (2021). Parents' involvement in sexual and reproductive health education for children: a scoping review. *Women, Midwives And Midwifery*, 1(1), 1-14.
12. Roudsari, R. L., Javadnoori, M., Hasanpour, M., Hazavehei, S. M. M., & Taghipour, A. (2013). Socio-cultural challenges to sexual health education for female adolescents in Iran. *Iranian journal of reproductive medicine*, 11(2), 101.
13. Singh, D. R., Shrestha, S., Karki, K., Sunuwar, D. R., Khadka, D. B., Maharjan, D., ... & Sah, R. K. (2023). Parental knowledge and communication with their adolescent on sexual and reproductive health issues in Nepal. *PLoS One*, 18(7), e0289116.
14. Usonwu, I., Ahmad, R., & Curtis-Tyler, K. (2021). Parent–adolescent communication on adolescent sexual and reproductive health in sub-Saharan Africa: a qualitative review and thematic synthesis. *Reproductive health*, 18(1), 202.
15. Usonwu, I., Ahmad, R., & Curtis-Tyler, K. (2021). Parent–adolescent communication on adolescent sexual and reproductive health in sub-Saharan Africa: a qualitative review and thematic synthesis. *Reproductive health*, 18(1), 202.
16. Widman, L., Choukas-Bradley, S., Noar, S. M., Nesi, J., & Garrett, K. (2016). Parent-adolescent sexual communication and adolescent safer sex behavior: A meta-analysis. *JAMA pediatrics*, 170(1), 52-61.